

SPØRG

bare løs

Åbne

Åbne spørgsmål starter oftest med et "hv-ord" (hvem, hvad, hvor, osv.).

De lægger op til svar med flere ord og er derfor med til at holde samtalen i gang.

Spørgsmål med "hvad/hvor/hvem" kan være lettere at svare på end "hvordan/hvorfor", men det gælder ikke altid: "Hvad tænker hunden?", er fx sværere end "Hvorfor ser hunden trist ud?"

Lukkede

Lukkede ja/nej-spørgsmål er dem, hvor børnene kan slippe af sted med at svare med ja eller nej. Dvs. spørgsmål som "Har du fået nye støvler?" eller "Kan du se, hvor hunden er?"

Svaret giver os afklaring, men den type spørgsmål udvikler ikke sproget ret meget ... med mindre vi følger op med en invitation til at fortælle mere.

Undrende

Undre-spørgsmål har ikke et givet svar på forhånd. Det er spørgsmål, der taler til børnenes nysgerrighed og inviterer dem til at bidrage med egne ideer.

Den slags spørgsmål skaber "ægte" dialog, fordi den voksne ikke har svaret, men er ligestillet med børnene i samtalen. Deres svar er lige så gyldige.

Det er spørgsmål som: "Hvad mon en trold spiser?" Ordet "mon" optræder tit i undrespørgsmål.

Erfaring

Det er spørgsmål, hvor børnene kender svaret, så de kan bidrage med egne erfaringer, fx "Har I selv prøvet at ...?" Det kan starte med et lukket ja-/nej-spørgsmål, der følges op af en mulighed for at fortælle, fx: "Wauw! Hvordan var det at prøve ...?" Det kan også være mere åbne spørgsmål som "Hvad er dit yndlingsdyr?" og "Hvem kender I, der kan lide kage?"

Udviklende

Lidt ældre børn kan begynde at svare på spørgsmål, der er mindre konkrete, og som inviterer dem til at reflektere over situationer på en måde, som udvikler deres evne til at forstå sig selv og deres omverden, fx "Hvad kunne hun ellers gøre?", "Hvad ville du gøre, hvis ...?" og "Hvorfor mon han sagde sådan?" Denne type spørgsmål kræver god tid.

Test

I testspørgsmål er svaret givet på forhånd, dvs. der er et "rigtigt" svar, og dermed også forkerte svar, fx "Hvor er huen?", "Hvem har rød hue på?" el. "Hvad farve har huen?" De lyder som åbne spørgsmål, men de afkræver barnet et svar, hvor der er risiko for at lave "fejl". Dialogen kan her forvandle sig til et forhør, der lukker ned for barnets nysgerrighed og kreativitet. Det er ikke befordrende for læring og udvikling, og derfor skal vi være yderst varsomme med at stille test-spørgsmål.

